

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни. Інтерпретація тексту в академічному смислі можлива лише за умови оволодіння процесом читання та розуміння художнього твору. Смысловий аспект досліджуваного літературного явища і інтерпретації виявляється через відповідний контекст на фоні сукупностей вищого порядку. Філологічний аналіз тексту надає інтерпретації певної структурної основи для подальшого розвитку думки інтерпретатора, що усвідомлено підходить до семантичної невичерпності тексту та його “імовірних художніх світів”.

Вивчення курсу має сприяти поглибленню критичного і креативного мислення, цілісній підготовці вчителя-філолога-викладача іноземної мови та літератури, оскільки матеріал, що вивчається в межах даного курсу, є одним з компонентів лінгвокраїнознавчої, літературознавчої, соціокультурної компетенції фахівців.

Відтак, **основною метою курсу** є навчити майбутнього вчителя-філолога розуміти глибинний смисл художнього тексту, виробити вміння оцінювати художній твір відповідно до його цілісної структури.

Основними завданнями дисципліни є:

- навчити студентів оперувати основними категоріями інтерпретації, термінологічним словником з метою багатоаспектного, різновекторного аналізу художнього твору;
- навчити студентів вирізняти рівні актуалізації мовних одиниць в тексті під час його аналізу та інтерпретації;
- сприяти розвитку навичок критичного витлумачення художнього твору, розуміння й розпізнавання його характерних ознак в царині жанру, стилю, авторської стилістики, інших параметрів;
- навчити студентів орієнтуватися в новітніх підходах до витлумачення текстів, стратегіях читання (reading strategies);
- навчити студентів застосовувати міждисциплінарні зв'язки філологічного спрямування та інших наук гуманітарного циклу;
- сприяти вдосконаленню навичок й умінь читання, усного та писемного мовлення, комунікативної компетенції іноземною мовою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати:** основні категорії та терміни інтерпретації, рівні актуалізації мовних одиниць в тексті, характерні ознаки художнього тексту в царині жанру, стилю, авторської стилістики, тощо; сучасні підходи до витлумачення текстів, стратегії читання (reading strategies); основні параметри інтерпретації тексту щодо його парадигматичної, синтагматичної, семантичної та прагматичної організації.

- **вміти:** здійснювати інтерпретацію короткого оповідання у відповідності до програмних вимог, з виділенням фонографічного, морфемного, лексичного та синтаксичного рівнів актуалізації тексту, типу оповіді, стилістичного статусу тексту, його часо-просторових характеристик, фрагментації та інтеграції тексту, його сильних позицій, авторського задуму тощо. При цьому обов'язковим є вільне оперування основними категоріями інтерпретації, усвідомлення взаємодії різних параметрів витлумачення тексту, котре призводить до розуміння, що художній твір є цілісним утворенням із складною внутрішньою організацією. Самостійно визначати найадекватнішу стратегію читання, проводити інтертекстуальні та компаративні паралелі до інших зразків письменства, висловлювати власне ставлення до опрацьованих джерел літературної критики.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інтерпретація тексту: предмет вивчення, походження, основні проблеми та категорії. Інтерпретація тексту крізь призму різних мовознавчих й літературознавчих методологічних моделей.

Тема 1. Текст як комунікативна одиниця.

Тема 2. Парадигматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

Тема 3. Синтагматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

Тема 4. Семантика тексту. Прагматична орієнтація тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою.

Змістовий модуль 2. Інтерпретація тексту крізь призму різних мовознавчих й літературознавчих методологічних моделей.

Тема 5. Стратегії читання художнього тексту. Інтерпретація художнього тексту.

Тема 6. Рівні актуалізації художнього твору.

Тема 7. Інтерпретація тексту та теорія наратології.

Тема 8. Текст крізь призму рецептивної естетики, герменевтики, феноменології, тощо.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Текст як комунікативна одиниця (Заняття 1) <ul style="list-style-type: none">- Інтерпретація тексту: предмет вивчення, походження інтерпретації як мистецтва тлумачення тексту, категоріальний апарат, основні проблеми.- текст як комунікативна одиниця, елементи його когезії, когеренції, завершеності.- основні ознаки інтерпретативної спільноти.- конститутивні елементи в рамках тріади “світ автора” – “світ тексту” – “світ читача”.- основні ознаки художності тексту.- оповідання Е.Гемінгвея <i>Cat in the Rain</i>.	2
2.	Парадигматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою. (Заняття 2-3) <ul style="list-style-type: none">- Схема інтерпретації тексту.- Парадигматика тексту: дослідження текстового поля через реалізацію категорії жанру, автора, його історико-ідеологічну, культурологічну та літературну парадигми.- Інтерпретація оповідання К. Менсфілд <i>The Stranger</i> з огляду на його парадигматичні особливості.- Типи читань й читачів. Способи присутності автора в тексті. Наративні стратегії. Глосарій.- Інтерпретація оповідання Е.Колдвелла <i>Daughter</i> з огляду на його парадигматичні особливості, способи присутності автора в тексті, емпатію.	4

3.	<p>Синтагматика тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою. (Заняття 4-5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Схема інтерпретації тексту. - Основні синтагматичні параметри тексту, часо-просторові характеристики оповідання. - Синтагматика тексту: елементи фрагментації та інтеграції тексту, функціональні типи мовлення, композиційна побудова тексту. - Інтерпретація оповідання С.Джует <i>A White Heron</i> з огляду на синтагматику тексту. - Синтагматика тексту: ключові слова, синонімо-антонімічні, тематичні, концептуальні ланцюжки тексту та їх релевантність для ідеї твору. - Витлумачення заголовку тексту перед читанням тексту, в процесі читання та по закінченню читання твору. - Визначення рівня інформативності та лакуарності художнього тексту. - Інтерпретація оповідання Е.Гемінгвея <i>Hills Like White Elephants</i>. 	4
4.	<p>Семантика тексту. Прагматична орієнтація тексту. Інтерпретація художнього тексту за схемою. (Заняття 6-7)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначення категорії актуалізації мовних одиниць на фонографічному, морфологічному, лексичному та синтакстичному рівнях. - Інтерпретація оповідання Ш.Джексон <i>The Lottery</i>. - Визначення стилістичного статусу твору. - Категорії художнього тропу та поетичної деталі. - Визначення прагматичної орієнтації тексту, ідеї художнього твору. - Інтерпретація казки братів Грімм <i>Snow-white and Rose-red</i>. 	4
5.	<p>Стратегії читання художнього тексту. Інтерпретація художнього тексту. (Заняття 8-9)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стратегії читання художнього твору: біографічна, формалістська, психологічна, психоаналітична, архетипно-міфологічна, соціологічна, гендерна. - Інтерпретація оповідання К.Шопен <i>A Respectable Woman</i>. - Стратегії читання художнього твору: критика “читацького відгуку” (reader-response criticism), конструктивістська, компаративна, історична. - Інтерпретація оповідання Л.Г’юїса <i>On the Road</i>. - Модульна контрольна робота. 	4

Самостійна робота

№	Назва теми	К-сть годин
1.	Інтерпретація тексту та теорія наратології. - Диференціювання основних категорій наратології (оповідача, розповідача, типів оповідей та оповідачів). - Інтерпретація оповідання Дж.Оутс <i>The Man who Turned into a Statue</i> . - Визначення оповідацької точки зору та адресату оповіді (point of view, the narrator, the narratee). - Інтерпретація оповідання Е.Гемінгвея <i>A Clean, Well-Lighted Place</i> . - Визначення елементів фабули та сюжету в контексті часо-простору, хронології подій, теми та ідеї твору, персонажів та дійових осіб. - Інтерпретація аудіооповідання.	6
6.	Текст крізь призму рецептивної естетики, герменевтики, феноменології, тощо. - Категорії: автора, читача, тексту, читання, розуміння, значення, інтерпретації в річищі рецептивної естетики Г.Яусса, Б.Беттлхайма, С.Фіша, А.Левідова та ін. - Інтерпретація та реінтерпретація. Постмодерністське бачення інтенції автора і текста (У.Еко). - Інтерпретативні та герменевтичні засади у філософському вченні М.Гайдеггера. - Проблема тексту та його природи за М.Бахтіним. - Феноменологія тексту (П.Рікьор, В.Ізер). - Проблема “задоволення від тексту” за Р.Бартом - Інтерпретація тексту та інтертекстуальність.	10
7.	Рівні актуалізації художнього тексту. Інтерпретація тексту за схемою. - Інтерпретація оповідань Дж.Джойса <i>The Boarding House</i> , Л.Г’юс <i>Temptation</i> , Дж.Фрейм <i>The Bath</i> , Ф.О’Коннор <i>An Exile in the East</i> , В.Фолкнера <i>Carcassone</i> , Д.Паркер <i>The Last Tea</i> , Р.Райта <i>The man who Saw the Flood</i> , Ю.Велті <i>A Worn Path</i> .	20
	Разом	36

Індивідуальні завдання

Укладання таблиці на узагальнення теоретичних положень щодо концептуальної парадигми інтерпретації тексту в ХІХ-ХХІ ст. Аналіз літературно-критичних робіт, присвячених проблемам автора, тексту, читача, читання, написання, інтерпретації.

Методи навчання

- Відвідування практичних занять, оцінювання активності, повноти виконання поставлених завдань і знань студентів під час занять.
- Самостійна робота з літературою та ІНДЗ (Укладання таблиці з узагальнення теоретичних положень щодо концептуальної парадигми інтерпретації тексту в ХІХ-ХХІ ст. Аналіз літературно-критичних робіт, присвячених проблемам автора, тексту, читача, читання, написання, інтерпретації та власна інтерпретація оповідань).
- Виконання модульної контрольної роботи.

Методи контролю

Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, модульної контрольної роботи, виконання самостійної роботи та ІНДЗ.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль N 1						Змістовий модуль N 2								
T1	T2	T3	T4	Поточн. Тестув.	Модульн а оцінка	T6	T5	T7	T8	C/p	МКР	Модульн а оцінка	ІНДЗ	100
0-5	0-5	0-5	0-5	0-10	0-30	0-5	0-5	0-5	0-5	0-10	0-15	0-45	0-25	

Усі види роботи крім ІНДЗ є обов'язковими для виконання.

Накопичення 100 балів для заліку організовується таким чином:

Модуль 1.

Робота студента на практичному занятті – до 20 балів за весь період вивчення модулю. Оскільки кількість практичних занять, що відводиться на опанування тем модулів, не відповідає кількості самих тем, які вивчаються, вводиться коефіцієнт, за допомогою якого виводиться кількість балів за аудиторну роботу. Робота на практичних заняттях оцінюється в журналі за 4-бальною національною шкалою (2,3,4,5). За результатами модуля обчислюється середній бал успішності студента, з яких отримується середньозважений бал за підсумками курсу. Середньозважений бал переводиться у кількість балів згідно з таблицею:

За практичні заняття

Середньозважений бал (робота на ПрЗ) за підсумками модулю	Кількість балів за роботу на ПрЗ
4,75-5,0	20
4,5-4,74	19
4,25-4,49	18
4,0-4,24	17
3,75-3,99	16
3,5-3,74	15
3,25-3,49	14
3,0-3,24	12
3,0-2,5	10
2,5-2,1	6
Менше 2,0	0

Аналогічно обчислюються бали за поточне тестування:

За поточне тестування

Середньозважений бал	Кількість балів за роботу
4,5-5,0	10
4,0-4,49	9
3,75-3,99	8
3,5-3,74	7
3,25-3,49	6
3,0-3,24	5
2,5-2,99	4
2,0-2,24	2
Менше 2,0	0

Модуль 2.

Робота студента на практичному занятті – до 20 балів за весь період вивчення модулю. Оскільки кількість практичних занять, що відводиться на опанування тем модулів, не відповідає кількості самих тем, які вивчаються, вводиться коефіцієнт, за допомогою якого виводиться кількість балів за аудиторну роботу. Робота на практичних заняттях оцінюється в журналі за 4-бальною національною шкалою (2,3,4,5). За результатами модуля обчислюється середній бал успішності студента, з яких отримується середньозважений бал за підсумками курсу. Середньозважений бал переводиться у кількість балів згідно з таблицею:

За практичні заняття

Середньозважений бал (робота на ПрЗ) за підсумками модулю	Кількість балів за роботу на ПрЗ
4,75-5,0	20
4,5-4,74	19
4,25-4,49	18
4,0-4,24	17
3,75-3,99	16
3,5-3,74	15
3,25-3,49	14
3,0-3,24	12
3,0-2,5	10
2,4-2,1	6
Менше 2,0	0

Аналогічно обчислюються бали за самостійну роботу, модульну контрольну роботу та ІНДЗ:

За самостійну роботу

Середньозважений бал	Кількість балів за роботу
4,5-5,0	10
4,0-4,49	9
3,75-3,99	8
3,5-3,74	7
3,25-3,49	6
3,0-3,24	5
2,5-2,99	4
2,0-2,24	2
Менше 2,0	0

За модульну контрольну роботу

Середньозважений бал	Кількість балів за МКР
4,75-5,0	15
4,5-4,74	14
4,25-4,49	13
4,0-4,24	12
3,75-3,99	11
3,5-3,74	10
3,25-3,49	9
3,0-3,24	8
3,0-2,5	7
2,4-2,1	6
Менше 2,0	0

За ІНДЗ

Середньозважений бал	Кількість балів за ІНДЗ
4,75-5,0	25
4,5-4,74	24
4,25-4,49	23
4,0-4,24	22
3,75-3,99	20
3,5-3,74	18
3,25-3,49	16
3,0-3,24	14
2,99-2,5	10
2,4-2,1	5
менше 2,0	0

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

- 1 Навчально-методичний комплекс
 - Інструктивно-методичні матеріали для практичних занять
 - Засоби діагностики
 - Інформаційне та методичне забезпечення самостійної роботи
 - Тренувальні зразки модульної контрольної роботи
- 2 ОПП та ОКХ освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”

Рекомендована література

Базова

1. Антологія світової літературно-критичної думки 20 ст. – Львів, 1996.
2. Асмус В.Ф. Чтение как труд и творчество. //Вопросы теории и истории эстетики. – М.,1968.
3. Бабич В.М. Лінгвокраїнознавча інтерпретація англomовного тексту. – К., 1990.
4. Воробьева О.П. Текстовые категории и фактор адресата. – К., 1993.
5. Ильин И. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм. – М., 1998.
6. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. – Вінниця: Нова книга, 2004.
7. Dolgusheva O. Useful Tips For Text Interpretation. – Кіровоград, 2013.
8. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм: полікритика. – К.:Либідь, 2006.
9. Val, Mieke. Narratology: introduction to the theory of narrative. – Toronto, 1997.
10. Галіч О., Назарець В., Васильєв С. Теорія літератури. – К., 2001
11. Практикум з інтерпретації англomовного художнього тексту. У 2 ч.:Навч.посібник / укл. І.М.Микитюк. – Чернівці, 2004.
12. Гуренко Е.Г. Проблемы художественной интерпретации. – Новосибирск, 1998.
13. Harkin, P. Acts of Reading. – Upper Saddle River, N.Y., 1999.

Допоміжна

1. Allan, Graham. Intertextuality. – L., N.Y., 2000.
2. Reading Literature. Interpretation and Critical writing. – L., 1990.
3. Лотман Ю.М. Структура художественного текста. – М., 1970.
4. Рикёр П. Конфликт интерпретаций. – М., 1996.
5. Барт Р. Избранные работы. – М., 1994.
6. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики: исследования разных лет. – М., 1975.
7. Хайдеггер М. Разговор на проселочной дороге. – М., 1991.
8. Ткачук О.М. Наратологічний словник. – Тернопіль, 2002.
9. Літературознавча компаративістика. Навчальний посібник /Ред. Р.Т. Гром'як. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002.
10. Левидов А.М. Чтение и перечитывание. // Автор – образ – читатель. – Л., 1983.
11. Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX веков. – М., 1987.
12. Чеснокова Г.В. Як виміряти враження від поезії або Вступ до емпіричних методів дослідження у мовознавстві. – К.:Ленвіт, 2011.
13. Пригодій С.М. Фронтірний неоромантизм у літературі США. Різноманітність: Монографія. – К.:КНУ імені Тараса Шевченка, вид-во Європ. Ун-ту, 2010.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://web.mst.edu/~gdoty/classes/concepts-practices/interpretation-literature.html>
2. http://www.k12station.com/k12link_library.html?subject=NLE&sub_cat=105155&final=105158
3. <http://www.criticalreading.com/interpretation.htm>
4. <http://dspace.uabs.edu.ua/handle/123456789/4911>